

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De acerbitate pene: vbi agitur de penis debitis peccato. ser. xj.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

transfer ab aquis niviuz: qd' verbu sonare videt damnatos puniri a frigido z calido alternatim: nec tamē erit aliqua mitigatio nisi p' aliud: q' p' virtute diuina supnaturalis fiet: vt in eodē instāti cesset tora afflictio q' fuit a calido: z introducat cōpleta afflictio a frigido: ita vt nec successeiue vna recedente alia successeiue adueniet: ne igit ad tales penas tollerādas eamus penitentia agam? ad quaz faciendā nos exhorant vba p'assumpta: z sic de alijs.

Pro declaratiōe materie predicande. Notandū q' cōis snia r'beologoz p' fidem catholica approbata est: q' antea p'coris in inferno duas penas patitur in generali.

Prima est pena dāni: q' p'stitit in priuatione diuine visionis.

Secda est pena sensus: q' p'stitit in expletia alicui? nociui. Et de vtraq' pena p'bas ista conclusio triplici medio: viz. Rōne. Auctoritate: z Exemplo.

Prima rō sumit a culpe z pene cōmenturatiōe. Secda sumit a p'emiū z pene eq'paratiōe. seu p'portione. Tertia a timor' incussione. Quarta a creature inordinata fructiōe.

Prima rō ratio sumit a culpe z pene cōmenturatiōe: q' op'et q' pena cōmentur' est culpe. Et a. xxvij. In mēsurā p'ra mēsurā: cū ablecta fuerit: iudicabo eā. Nota in mēsurā: scz pene p'ra mēsurā scz culpe: n' ablecta fuerit. s. aia a corpe: q' aut nō est iudiciū in hac vita: q' nec mali p'digne puniunt: nec boni p'miant: q' aduf q' iustitia cōuertat in iudiciū. Heb. ix. Statutū est oib' hoib' semel mori: z post h' iudiciū. Constat aut' q' p'cor' duo incōueniētia facit peccādo mortalit'. Primo q' dēq' auerit se ab vltimo fine: q' est deus. Secdo q' cōuertit se in ordinare ad creaturā: q' frui eā: cū tñ vti deberet ea: vt dicit Aug. in li. de doctrina christiana. Tñ alibi dicit Aug. q' p'ctm mortale est sp'reto incōmutabil' bono: bonis cōmutabilib' adherere: vt nō. s. ar. ij. f. mone. ij. pre. ij. Cōueniens est igit' q' aia duplici' puniat. Primo in p'uatione vltimi finis. s. dei. Secdo p' reale passiōe a creaturā iuxta illd. Sal. p'c. xj. Per q' quis peccat: p' hec z torquet prima pena s' dāni. Secda vero sensus. Ille dicit de eo q' offēdit regē: q' nō solum meret' pati p'ecutionē ab eo: z et' g'ra p'riuari: sed etiā a vasillis ei'. Propterea dicit

Sap. xvj. Creatura em tibi factori defuit ens exardescit in tormentū aduersus inuictos. Itē eisdē. v. Pugnabit cū illo orbis frax p'ra insensatos. Tñ dicit Hugo. d. s. victo. Iustū est cōsonū: rōi z iustitie: vt aia q' se spōre vltimoz reb' subiecit in culpa: deo iudicāte eisdem subiecta in pena.

Secda rō sumit a similitudine: seu cōparatiōe pene ad p'emiū: z est talis. Sic ei recte agētib' debet gl'ia: sic p'uerse agētib' debet pena. Sed recte agētes gloriabūt. z gaudebūt nō solū de vltio fine. i. de deo sed etiā de his q' sūt ad finē. i. de creaturā. ps. Delectasti me dñe i fac. tua: z in op'ema. tua. equl. Ergo z p'uerse agētes nō solū puniet' p' p'uationē vltimi finis: s' etiā p' sensibile dolozem: eis a creaturā illatū: z sic idē q' p'.

Tertia rō sumit a timor' incussioe: q' est: q' pene inferunt p' culpis: vt. s. timore penaz hoies a p'ctis retrahāf.

Tñ dicit Zeno. lib. ethimologiaz. Et in deo cre. iij. di. Facte sūt aut' leges vt eaz mētū hūana coherceat audacia: turaq' fit in ter ip'obos innocētia: z i sp'is ip'obis formidato supplicio refrenet audacia: z nocēdi factas. hec ille. l. j. s. j. ff. d. insti. z iure. ibi dicit. Bonos nō solū metu penaz: veruz p'moz q' exhoratiōe efficere cupientes. Et dicit' i eplis. O derūt peccare mali formidūe pene. Null' aut' timet amittēre id qd' n' d'siderat adipisci. Qui aut' hñc voluntatē auerfaz ab vltio fine: nō timet excludi ab illo: q' mag' timet p'dere nūmūz q' deū. Non q' p' exclusioe ab vltio fine: a peccādo reuocaret. Ergo op'et peccātib' aliā penā adhiberi quā peccātes timeāt: z h' est exp'ientia altent' nociui: q' dicit' pena tēsus: z sic idem.

Quarta rō sumit a creature inordinata fructiōe: q' siq' eo qd' ē ad finē inordinate vtit': nō solū p'uarur fine: sed etiā altud nocumētū incurrit: vt p'z in cibo inordinate sumpto: q' nō solū firmitatē nō p'fert: sed etiā egritudine inducit. Qui aut' in reb' finē p'stituit: eis nō vtit': s' m q' dicit' referē do. s. ad vltimū finē. Nō q' solū dicit' puniri p' hoc q' b'itudine careat: s' etiā p' hoc q' aliqd' nocumētū ab ip'is exp'ertatur. has duas vltimas rōnes ponit Tho. in. ij. cōtra gētil'es. c. cxij. Et sic patet primū remediū. Auctoritates pluz rime. habētur. Prima in veteri testamēto. ps. P'uet sup peccatores laqueos ignis:

bonores dignitates /z officia zc. Item p
 possit tibi lucē castitas; z tu eligis tene
 bras luxurie z carnalitates; z tu eligis ma
 gis obsecratur avaritie z cupiditatem; z
 sic de singul' peccatis. ps. Nescierūt: neq; itel/
 lerūt in tenebris ambulār. Ideo dignū
 iustū et rōnū psonum est: vt puenit ex ne
 cessitate luce in penā: quā ptempserūt ex
 voluntate in culpā. Et ideo tenebrarū calli
 gine eternalit' puniunt. Ideo dicit dñs.
 Dar. xxi. Ligatis manib; z pedib; mit
 tite euz in tenebras exteriores. Nota q; re
 nebre infernales. dicunt exteriores mlti/
 plici rōne. Prio vt notet differētia cul
 pe z pene. Culpa nāq; est tenebra interi/
 or: sicut de reprobis legit. Job. xi. Omnes
 tenebre abscondite sūt in oculis ei. Sed pe
 na infernalis. dicit tenebra exterior; exteri/
 vici supuenies. Sēdo dicunt tenebre
 exteriores: q̄t extra naturā mētis: z extra
 limites rōnis existentes. duz p̄p̄ā lucem
 rōnis naturalis p̄tōres relinquit. Boe.
 de cōso. Hec q̄ p̄cipiti merita p̄fudo mēs
 hebet; z p̄p̄ā luce relicta: tendit in exteri/
 nas tenebras. Tercio dicunt exteri/
 ores: quasi extra terminū z finem: q; p̄p̄e
 tue sunt: iuxta illud. ps. Trosbit vsq; in p̄
 genes patrū suoz. z vsq; in eternū nō vi/
 debet lumē. supple p̄tōres impentēs. Non
 patrū suoz. i. demonū; q̄ sūt patres repro/
 borū: iuxta illud. Jo. viij. Elos ex patre dīa
 bolo estis. Quarto dicunt exteriores:
 q̄t extra experientā hoim. Null' em̄ ho/
 minū in hac vita p̄sentī exp̄tus est siles
 tenebras. Nā z tenebre egypti modice su
 erūt respectu istaz; vt supra dictum est.
 Quinto dicunt exteriores: quasi extra
 misericordiam dei. Nam extra ambitū diuine
 misericordie vident. Quia em̄ ipenitētes
 q̄n̄ p̄p̄uerūt misericordiam dei: nequi nolue
 rūt: iustum est. vt nunc q̄n̄ illā volūt: non
 p̄scauāt. Prouer. xi. Dorsus hoie im/
 pio nulla erit vltra spes. ps. Dilertit ma/
 ledictionē z ve. et et no. b̄ndictionē z elo.
 ab eo: z induit male dictionē zc. Sexto
 dicunt exteriores. i. extreme. i. martime
 nos nō est exterior tenebra: neq; em̄ est ex
 tra oēm lucē existentes. Nox em̄ est ex
 tra oēm lucē: quā illustrat sidera: z cui suc
 cedat lux diei. Illas vero tenebras infer/
 nales: nlla lux illuminat. Nā dicit terra

tenebrosa. i. tenebr; plena: z opra mortis
 calligine. Job. x. In t̄ng. lib. vi. Zbant
 obicuri sola sub nocte p̄ ymbrae. Tercia
 pena est flagellū: quo p̄tinue flagella
 bunt z flagellant a demonib;: ita q; nūq;
 habebūt requiē vni' momēti i spatio mil
 le millū annoz. Hiere. xvi. Seruiter; dñs
 alienis; q; nō dabūt requiē die ac nocte: s;
 post resurrectionē corpoz flagellabūt vi/
 dendo demones zc. Hec reserua ad dicen
 dū. j. pre. vi. Sicut p̄tz. Esa. lxx. Ubi cōs
 minās deus peccatorib; p̄ os Esa. p̄bere
 sic ait. Pro eo q; vocaui z nō respondistis
 locur' sum et nō audistis: z faciebat; ma/
 lū in oculis meis: q; nolui elegistis. Propt
 hoc dicit dñs de' ecce serui mei comedēt
 et vos esurietis. Ecce serui mei b̄ bent: et
 vos sitietis zc. Quanta aut' sit ibi sitis; z
 quanta refrigerij penuria: p̄tz i diuine epu/
 lone: q; tot annoz curricula perijt guttam
 aque: z temp' peter vsq; ad diem iudicij: z
 nunq; habuit: nec habere poterit. Lu. xvi.
 Itē p̄tinue flagellabūtur metu' egestate/
 pauperie/ infirmitatib; senectute/ et omi'
 miseria postq; corpora re iument; ita tñ q;
 nō deficiēt: sed erit mors sine morte: z de
 defectus sine defectu: z finis sine fine: vt de
 Reg. in. iij. dialog. Et in. ix. lib. moralitū
 Nō tñ intelligas; q; corpa dānatoz resur/
 gant in etate senili: q; omes electi z repro
 bi resurgent in etate iuuenili: iuxta illud.
 Eph. iij. Donec occurrā? oēs in virtuz
 p̄fectum in mensuraz etatis plenitudinis
 ebū. Et nota. Tho. in. iij. sen. et. vii. xliij.
 q. j. ar. iij. Quod ergo hic dicit: q; flagella
 tur senectute: intellige nō quantū ad etatē
 tem: sed quantū ad labores et passiones
 q; infert senect' hūano corpori. Quarto
 ta pena est frigus. Et hec tangit: cū dicit.
 Dar. xxi. Ibi erit flet' et stridor dentū
 Stridor em̄ dentū causat a frigore infer/
 nali. Vñ fm Ser. infern' dicit tartarus
 a tremore frigidis: qd est apd inferos. vñ
 dicit Job. xxiij. Ad nimū calozē transi
 būt ab aquis niuū. Causabit etiā ille str/
 dor dentū a nimia indignatōe/ z furia mē
 tis p̄tra deū: et p̄tra seiplos z p̄tra illata
 tormēta. Propter h' semp erūt in dolore et
 tremore. Esa. lxx. Ecce serui mei letabunt
 z vos p̄fundemini. Ecce serui mei lauda
 bunt p̄re exultationē cordis: et vos clama

maris odio se habet. Et h est regulare q
 quaro fuit interio: amor in hac vita: ran
 to ibi est incertus odium. Sic per in exēplo
 vitarū cuiusdā de q scripti in pdictio ser
 mone: pre. iij. ¶ Tertius ordo legis hāa
 ne: etia puerit in dānatis: cui pcepta sūt
 tria: scz honeste viuere/ aliā nō ledere: ius
 suū ynicuiqz tribuere. In istis. de iust. z iu
 re. in pan. z. l. iustitia. s. lictis. ff. eo. ti. z in
 pbemo decretalū. Ibi em nlla honestas
 est: imo omis idoneitas: z pueritas. Itē
 ibi dicitur se inuicē in qctum possunt: z p se
 quent nō reddunt debitū amorē sibypsis:
 qui glibet tenet reddere. primo suo. Ro.
 iij. Reddere oibus debita. Et infra. Ne
 mini qdē debeas: nisi yr inuicē diligatis
 Semp etiā peccare desiderat/ z nihil bo
 ni meritorij pnt velle: vel opari/ qd nota.
 Bar. xij. Ligatis ma. z pe. mittite eū in
 re. et. Per pedes notat volūtas p manus
 fo opatio. Vtēqz istoz ligat triplici vñ
 culo. Prio ligat vinculo culpe pterite. vñ
 Virg. li. vi. Quis z supremo cū lumie vi
 ta relinq: Non tñ oē malū mifer: nec fun
 dit/ oēs Corpe excedūt pestes zc. Ergo
 exercens penit. veterūqz maloz. Suppli
 cia expēdūt. Scdo ligat vinculo obfina
 ti. politi. Jo. vi. Eccl. ij. Adcunqz pōr fa
 cere man/ tua: instant opare: qz nec opus
 nec ratio/ nec sapientia/ nec scientia erunt
 apd inferos: q tu pparas. Tertio vinculo
 pene: quā sp cupit fugere nec pnt. Qnd
 leg. in lib. de cōst. In eternū nō obtime/
 bāt: nūqz ipsam grām habebūt: sic nec in
 hac vita hie curauerūt. Eccl. xj. Si cecis
 derit lignū ad austrū: vñ ad aqilonē in qctū
 q loco ceciderit: ibi erit. Itē Greg. i. dial.
 Et in de. r. xv. di. Qualis hic qdē egre
 dit/ real iudicio pntat. ¶ Octava pena
 est lucē. Bar. xij. Ibi erit hiet/ z stridor
 dentū. Tho. i. iij. di. l. q. q. ar. iij. q. iij. In
 fieri corpali duo inueniūt: quoz vnū est
 lachrymarū resolutio. Et qctuz ad h: hiet/
 corpalis in dānatis esse nō pōt: qz post die
 iudicij desecente motu pnt mobil: nō erit
 aliq gñatio/ z corruptio vel corpalis alce
 ratio. In lachrymarū resolutioe optet esse
 illū: dumois gñatione: q p lachrymas ol
 scilicet. Vñ qntū ad h corpalis hiet/ in dā
 natis esse nō poterit post resurrectionem.
 Corpora em dānatoz nō solū ab exercitio

si affligunt: sed etiā ab interio: fm q cor
 pus imutat ad passionē anie in bonū/ vel
 malū/ z qctū ad h hiet/ carnis resurrectio
 nē iudicat. Et ruder delectatōi culpe/ q
 fuit i aia z in corpe. Tho. Nota etem qd
 legit in horologio sapiētie de luctu z la
 meratione: quā faciūt dānati zc. Jo p eut
 rādīs tor z tātis pentis dānatoz: oremus
 humilit om̄m dicētes illō Job. i. Dimitte
 g me: yr plāgā paululū dolorē meū: scz p
 psiam anteqz vadā: z nō reuertar ad fraz
 tenebrozaz: z opertā mortz caligine/ terrā
 miserie: z tenebrāz vbi vmbra mortz/ z nul
 lus ordo: sed sempiternū horroz inhabitat.
 Qd nob pcedere dignet iudex nri: in vni
 uersali iudicio futur/ chris Iesus. Amē.

De iudicantib. Ser. xij.
Demerētia agi

Dere zc. Supra fmōe prio dictū
 est d decimo motiuo: mō sequit
 tur pdicare de vndecio motiuo: ad pniaz
 pagendā: qd est iudicij rigorositas. Et cō
 sideratiōe nāqz ipi/ diuini iudicij/ qd val
 de rigorosus ē dānatos. iuxta illō Hor
 ribile ē incidere in man/ dei viuētis: iur
 get i nobis timor: ex q ois in nobis pnia
 salutar/ iuxta illō Eccl. xxvj. scdm aliā lit
 terā. A timore tuo dñe pcepim/ z qst par
 tursum/ z pperim/ spūm salutis. Et p/
 uerb. xvj. In timore dñi declinat a malo.
 Jo de vniuersali iudicio erit pmo. de par
 ticulari iudicio/ qd fit in morte cuiuslibet
 omicō nūc. Et si vñ de isto pdicare: vide
 qd scripti Dñica. iij. aduent. Sermonē:
 q incipit. Qui iudicat me dñs est. De vni
 uersali g iudicio erit duplex consideratio.
 Prima erit de iudicantib. Scda de iudicā
 tis z d modo iudicij. De pma erit sermo
 iste. De scda dicit infra fmōne seqnti. Sa
 luter pgo Baria zc. ¶ Prio fundamēto
 fmōnis/ q est de iudicantib in iudicio vñ:
 z q: fit dubiū de illis inferius. Oitur de
 iudicantis theologicealis questio.
 ¶ Querit vñ oēs in iudicio vñ iudicā/
 batur. Arguit q sic. habet Actū. xj. vbi
 dicit de chro/ q pstituit/ ē ab eo iudex viuoz
 rū z mortuoz: h oēs sūt vñ vñ mortui g
 oēs iudicā bñt. i oppositū iudicij erit p/
 discussionē meritoz/ vñ demeritoz: h par q